

VERSLAG VAN DE ALBEDA LEERSTOEL
ARBEIDSVERHOUDINGEN BIJ DE OVERHEID
2020

Prof. dr. J.J.M. Uijlenbroek

Prof. mr. B. Barentsen

Den Haag, 5 februari 2021

Inleiding

De Albeda Leerstoel is ondergebracht bij de Universiteit Leiden aan de Faculteit Rechtsgeleerdheid, Instituut voor Publiek Recht, Sociaal Recht. De bijzonder hoogleraren zijn prof. mr. B. Barentsen en prof. dr. J.J.M. Uijlenbroek. Beiden zijn benoemd voor een periode van vijf jaar.

De werkzaamheden van de hoogleraren zijn ingericht conform de doelstellingen van de leerstoel en hebben betrekking op onderwijs, onderzoek en de platformfunctie. Daarbij is de gezamenlijke meerjarenagenda "Transformaties en verschuivingen in het publiek domein. Consequenties voor kwaliteit van arbeid en arbeidsverhoudingen" richtsnoer. De netwerkfunctie kwam als gevolg van de corona-maatregelen minder sterk uit de verf, nu er minder bijeenkomsten plaatsvonden met de verschillende stakeholders op het CAOP.

Het jaar 2020

2020 was het jaar van Covid-19. De leerstoelactiviteiten hadden daardoor een ander karakter dan in voorgaande jaren. Seminars werden webinars, regulier onderwijs werd online onderwijs en fysieke ontmoetingen en netwerkmogelijkheden werden tot een minimum beperkt.

Onderwijs

Het vak "Arbeidsverhoudingen bij de overheid" wordt gewoonlijk door Prof. Barentsen en prof. Uijlenbroek samen verzorgd, in het voorjaar van 2020 is het echter in aangepaste vorm gegeven in verband met de Corona-lockdown. Barentsen heeft het vak in een combinatie van videocolleges en online werkcolleges verzorgd, samen met mr. M.A. Schneider, docent bij de Leidse afdeling sociaal recht. De inhoud van het vak is ook wat aangepast, maar centraal stonden onveranderd verschillende vraagstukken die te maken hebben met het werken bij de overheid en rond de normalisering ervan. Oobehartiger van het publieke belang. Het vak was nu sterker dan voorheen juridisch en daarmee minder bestuurskundig van inhoud. Dit keuzevak staat open voor bachelorstudenten in het 2e of 3e jaar. De meeste studenten zijn afkomstig uit de juridische hoek, in 2020 namen uitsluitend rechtenstudenten deel. Het aantal studenten bedroeg 30.

Wetenschap

Naast de publicaties/voordrachten, en de vergaderingen met bestuur en de andere leerstoelhouders, kan worden opgemerkt dat er flink voortgang is gemaakt met het promotieonderzoek naar het primaat van de politiek door mevrouw Huisman. Ze wordt door de beide hoogleraren op de Albeda-leerstoel begeleid en in 2020 heeft Huisman verschillende hoofdstukken voorgelegd die met haar zijn besproken. Zie verder het verslag van de afzonderlijke activiteiten van de hoogleraren.

Meerjarenagenda Leerstoelen CAOP

De Leerstoelen verbinden wetenschap met beleid en praktijk en werken vanuit een gezamenlijke meerjarenagenda die in 2018 is geactualiseerd en loopt tot en met 2021: "Transformaties en verschuivingen in het publiek domein. Consequenties voor kwaliteit van arbeid en arbeidsverhoudingen".

Deze agenda vormt (mede) het kader voor activiteiten.

In de meerjarenagenda komen de algemene ontwikkelingstendensen in het publieke domein tot uiting in drie centrale spanningsvelden op verschillende niveaus:

1. Effectiviteit versus legitimiteit van overheidshandelen (de verhouding tussen overheid en burger)
2. Zekerheid versus flexibiliteit in arbeidsverhoudingen en personeelsbeleid (de verhouding tussen werkgever en werknemer)
3. Decentralisatie versus integraliteit van bestuur (de verhouding tussen de verschillende bestuurlijke niveaus)

De drie spanningsvelden komen op verschillende manieren terug in de activiteiten van en de relaties tussen de vijf leerstoelen.

De agenda wordt in 2021 geactualiseerd.

Activiteiten prof. dr. J.J.M. Uijlenbroek

De volgende activiteiten zijn verricht:

- Twee keer de collegecyclus 'Effecten van disruptieve technologie op bestuur en management' (studie jaar 2019-2020 in feb/mrt 2020 en studie jaar 2020-2021 in sept-okt 2020).
- In opdracht van de Inspectieraad advisering over het project 'Vernieuwing Rijksdienst', bestaande uit diverse interviews, mede opstellen van een discussie paper en inhoudelijk voorbereiden en begeleiding van een webinar gericht op inzicht verkrijgen in het krachtenveld waarbinnen rijksinspecties moeten functioneren en hoe daar effectief in te opereren.
- Begeleiding promovenda Els Huisman.
- Diverse bijeenkomsten over nieuwe technologie en de consequenties daarvan op het werk van ambtenaren waaronder een bijdrage aan de ontwikkeling van het 'Inspiratiemodel Technologie en Arbeid', diverse digitale bijeenkomsten en digitaal webinar alsmede column Science Guide;
- Analyse van maatschappelijke heroverwegingen vanuit perspectief 'Effecten op organisatie rijksoverheid';
- Webinar 'Anderhalf jaar na STAD: technologische en sociale innovatie in de praktijk';
- Webinar 'De publieke sector doet ertoe';
- Bijdrage aan intern onderzoek medezeggenschap Politie;
- Bijdrage aan ontwikkeling overlegstructuur na normalisering.

Activiteiten Prof. mr. B. Barentsen

In 2020 stond het thema normalisering nog steeds centraal.

Begin 2020 werd onder meer de laatste lichting van de door de Universiteit Leiden, tezamen met de Radboud Universiteit en de Erasmus Universiteit opgezette Leergang Arbeidsrecht ten behoeve van arbeidsjuristen van het Rijk (en gelieerde ZBO's onderwijs gegeven. Deze leergang is in de herfst van 2018 is gestart. Als opdrachtgever (en tevens grootste 'afnemer') fungeert het Ministerie van BZK. De leergang omvat 20 dagdelen verspreid over een periode van een klein jaar. Barentsen heeft de cursus ontworpen en heeft daarin verschillende onderwerpen gedoceerd. Daarnaast is vermeldenswaard dat hij samen met Pauline Sick (Boontje Advocaten) via SSR, het opleidingsinstituut voor de rechterlijke macht, eind 2019 en begin 2020 de WNRA heeft gedoceerd op een tweetal cursUSDagen.

Kennisplatformbijeenkomsten in de traditionele zin waren er niet, wel verzorgde Barentsen op 7 juli 2020 een online actualiteitenbijeenkomst over corona en arbeidsrecht via het CAOP. Daarnaast verzorgde Barentsen maandelijks kennisbijeenkomsten voor en met medewerkers van het Uitvoeringsbedrijf Rijk Arbeidsrecht Advocaten en Adviseurs, waarin actuele arbeidsjuridische ontwikkelingen en uitspraken werden besproken. UBR AAA verzorgt een groot deel van de interne arbeidsjuridische advisering bij het rijk en treedt ook op als procesvertegenwoordiger.

Verder was Barentsen lid van de promotiecommissie

Het plan om een overzicht te publiceren over 1 jaar WNRA-rechtspraak is verschoven naar 2021, omdat die rechtspraak eigenlijk pas in de loop van de zomer van 2020 goed op gang kwam. Wel kan worden gewezen op de volgende publicaties:

‘Genormaliseerd cao-recht’, TRA 2020/23

‘Zijn ambtenaren bijzonder of normaal’. TRA 2020/43

‘Kroniek van het sociaal recht’, NJB 2020/2403 (met S.F. Sagel)

‘Geef zorgpersoneel niet alleen mondkapjes, maar ook rechtsbescherming’, NRC Handelsblad 10 mei 2020 (met S.F. Sagel)